

Konference på det nationale kollokvium "Barnets status og rettigheder" Aix en Provence 1989 (oversættelse

**2022)
Barnet på jagt efter sin identitet og sin oprindelse¹**

Pierre Tap

Barnet har ret til et navn, en familie og en uddannelse. Dette kan opfattes som en selvfølge. Men i den virkelighed, som børnene oplever, bliver det åbenlyst sløret, og de mest mangfoldige problemer opstår. Der er dem, som børn, der er blevet forladt på gaden, oplever, eller børn, der er adopteret med løfte om at holde de biologiske forældres identitet hemmelig, eller børn, der er født under en fødsel "under X" (moderens anonymitet) osv.

Skal man fortælle barnet om hemmeligheden om dets oprindelse eller om det mysterium, der omgiver det? Skal vi holde med "folkevisen", når den siger, at "tale er sølv og tavshed er guld", eller skal vi holde med Bertolt Brecht, når han siger, at "den, der ikke ved, er en ignorant, og den, der ved og tier, er en skurk"?

Hvis vi postulerer, at viden om oprindelsen er en rettighed, er den så nyttig, er den nødvendig, især i forbindelse med udviklingen af kontinuiteten og enheden i barnets personlighed? Hvilken sammenhæng er der mellem denne ret til original viden og kognitive og affektive færdigheder? Er afsløringerne betinget af den "evne til at skelne" om sig selv, om relationer, om situationer, som lovgiverne taler til os om? Med andre ord, er der en minimumstærskel eller følsomme faser for at informere barnet, for at afsløre dets oprindelse?

Skal barnet informeres om, at det navn, det bærer, ikke er forældrenes? Hvordan kan barnet blive gjort opmærksom på hemmelighederne omkring sin fødsel, familiens mysterier, et uortodoks forældrepars trængsler, fraværet af en far, tilstedeværelsen af en konkubine eller eksistensen af ekstra elskere?

Hvad er de respektive konsekvenser af åbenbaring, tavshedens sammensværgelse eller den fromme løgn?

Spørgsmålene er ofte tidlige, vil svarene være de samme? Skal alt siges, eller skal oplysningerne være proportioneret i forhold til spørgsmålet?

¹ Præsenteret på plenarmødet på det nationale kollokvium "Status and Rights of the Child", universitetet i Aix-en-Provence, december 1989, og ikke offentliggjort efterfølgende. Vi syntes, at dens indhold om identitetskriser var meget aktuelt.

Ved at stille spørgsmålene på denne måde, antyder vi så ikke allerede de svar, som vi tror, at vi foreslår?

Men bortset fra disse pædagogiske spørgsmål, hvad fortæller psykologien os så om videns funktion og rolle i identitetsudviklingen?

Indledende bemærkninger om konventionen om barnets rettigheder

Når der defineres en ny status og nye rettigheder for børn, udfordres de facto repræsentationen af voksnes status ^{at} deres rettigheder. F.eks. indebærer forsvaret af børn, der bliver misbrugt eller krænket af den ene eller den anden af deres forældre, at en vis privat adfærd skal betragtes som et "offentligt anliggende". Udtrykket af børns rettigheder fører uundgåeligt også til en revision af begrebet pligter, der gælder for børn. I konventionen er begrebet pligt forbundet med alder, "modenhed" og "evne til at skelne". Hvad med denne kapacitet?

At skelne er at være i stand til at adskille, genkende og skelne. Hvordan kan vi så fastlægge den tærskel for modenhed og dømmekraft, hvorunder barnet opfattes som skrøbeligt, beskyttelseskrævende og ikke særlig dømmekraftigt, og hvorover det er ansvarligt og i stand til at give sin mening til kende og handle med dømmekraft? Vil vi genaktivere begrebet fornuftens alder og foreslå, at den første tærskel for "minoritet/flertal" fastsættes ved 7 års alderen eller tidligere? Hvem skal tage stilling? Kognitive, affektive og relationspsykologer?

Lovgiveren kan med urette kritiseres for ikke at have været klog nok til at sammenblande kategorierne voksen og barn. Vi har i den seneste tid set, hvordan diskussionen om ligestilling mellem kønnene har fremkaldt teorier om androgyni (S. Bem, 1974, se M.C. Hurtig og M.F. Pichevin, 1986) eller kønsindifferentiering (E. Badinter, 1986) som et middel til at overvinde uligheden mellem mænd og kvinder. Men det virkelige fremskridt opnås ikke ved at negere forskellene mellem kategorierne, men ved at fremhæve forrang for en højere kategori, som omfatter dem alle: den menneskelige identitet, "personen", som gør det muligt at undgå samspil mellem forskelle og dominansforhold.

(Tap,1985, Lorenzi-Cioldi,1988). Barnet og selv spædbarnet skal imidlertid betragtes som personer på samme måde som voksne, uanset niveauet og arten af deres færdigheder og forskelle.

Under dette kollokvium udtalte J.P. Rosenzweig, at "loven er kun et spejl af vores modsætninger". Denne udtalelse, som jeg er enig i, har to konsekvenser for forskningen:

- analysen af børne- og familielovgivningens historie bør gøre det muligt at få en bedre forståelse af de aktuelle problemstillinger gennem de modsætninger, der er blevet afdækket;

- Analysen af identitetskonflikternes historie og vanskelighederne med at identificere oprindelsen bør tage hensyn til problemet med skelnen og ansvarlighed. Dette problem er faktisk relateret til subjektiveringens historie. Nu er "(subjektet) en (abstrakt) mulighed, men ikke en skæbne for ethvert menneske: det er en historisk skabelse og en skabelse, hvis historie kan følges. Dette subjekt, den menneskelige subjektivitet, er kendetegnet ved refleksivitet og ved vilje eller evne til bevidst handling" (Castoriadis, 1986). En sådan position (som indtages af en psykoanalytiker, der er en modstrøm) indebærer både en afvisning af eksistensen af en proces uden subjekt (Levi-Strauss, Althusser, Foucault) eller af et subjekt, der er optaget i det sociale individ, og især i sproget (Lacan, Barthes, Derrida). Analysen af forholdet mellem den personlige identitets tilblivelse og søgen efter oprindelsen er derfor grundlæggende.

Oprindelsen som et blindt punkt, et anker og en identitetsfjeder

At kende sin oprindelse er for barnet, som for ethvert andet menneske, en nødvendighed for opbygningen af sin egen identitet gennem tilegnelsen af et navn, en dobbelt slægtskab (moderens og faderens genealogiske grene) og gennem rodfæstelsen, forankringen i to sammenflettede familiehistorier, hvoraf den ene ofte er dominerende.

Men ved at være en del af disse historier finder barnet en plads i situationer, sammenhænge, forandringer og perspektiver, som gennem familien meget tidligt inddrager det i en kompleks proces af social og kulturel integration og/eller marginalisering.

I deres "normale" udvikling stiller børn, så snart deres sproglige færdigheder tillader det, spørgsmål om deres egen oprindelse og om deres

menneskehedens og samfundets oprindelse. Derefter vil spørgsmålet om den personlige oprindelse kun komme på tale, hvis tvivl eller afsløringer sætter spørgsmålstegn ved grundlaget for hans slægtsforskning eller den opfattelse, han måtte have haft af sine forældres identitet og betingelserne for deres forhold.

Ethvert barn bør kunne opbygge en personlig identitet og en tidshorisont baseret på kontinuitet og sammenhæng takket være støtte til identifikation, til rødder i en historie og kollektive identiteter. I sikkerhed med disse ankre vil barnet være i stand til at opbygge en rejseplan, producere og realisere sig selv (Tap, 1988).

Omvendt kan tavshed, uforklarlige eller uforklarlige situationer, hemmeligheder, uægte kommunikation alvorligt forstyrre identifikationsprocessen, skabe nedvurdering, usikkerhed og angst for at være til. Barnet kan etablere patologiske regressioner, den unge kan engagere sig i selvdestruktiv eller asocial praksis.

De ovennævnte situationer bør dog ikke overdramatiseres. De pågældende personer iværksætter mange forskellige genopretnings-, kompensations- og erstatningsstrategier fra barndommen og fremad.

Denne søgen efter oprindelsen er ikke afskåret fra søgen efter fremtiden (forventninger, forhåbninger, projekter). Desuden kan åbenbaringer og opklaringer ske på et hvilket som helst tidspunkt i voksenlivet. De kan, alt efter tilfældet, være resultatet af en frivillig søgen eller en tvungen konsekvens af uventede eksterne oplysninger. Forholdet mellem identitet og oprindelse er ofte tættere i en krisesituation, selv om det også kan organiseres som et spændende indvielsesritual.

Vurderingsevne: en kamp mod kategorisk ensartethed

I forbindelse med sit radioprogram modtager Françoise Molto et brev fra en lærer. Hun havde startet sin karriere som vikar i en børnehave. Forstanderen sagde til hende: "Ser du, der er dueslag, og om aftenen lægger børnene deres bamser og spande væk, sådan her: et dueslag pr. barn, en bamse og en spand pr. dueslag. Det bliver aften, og børnene har en fantastisk lugtesans; de må have lugtet noget. Jeg beder dem om at gå hen og lægge deres ting væk: de lægger alle bjørnene på den ene side, ved

to, og alle spande i den anden. Jeg griber ind: "Det er ikke sådan, du plejer at rydde op". De svarer mig: "Men det er fordi de keder sig (bamserne)". Læreren fortalte det til skolelederen, som kiggede bekymret på hende og fik hende til at sætte alt tilbage "som det skulle være".

Françoise Dolto sagde: "Vi går i skole for at være sammen, ikke for at være i et skab. "Adskil jer fra hinanden. Kommunikér ikke"... Selv bjørne bør ikke kommunikere (Dolto, 1978).

Vi ser faren ved at reducere det rationelle til at inddele det i kategorier, i skuffehuller. Vi opfører os ofte som en forstanderinde, for hvem børnene er ligeværdige i loven og behandles ensartet og i overensstemmelse med reglerne. Lige rettigheder begrænses således af en rigid kategorisering. Men har børn ikke ret til at forestille sig, til at kommunikere, til at strukturere deres eget rum med fri bevægelighed? Hvilken orden pålægges dem, og i hvilken legitimitets navn? Gælder dette spørgsmål ikke også for voksne?

Lad os tage eksemplet med forskellen mellem det offentlige og det private rum eller det intime sted. Der er det, man kan sige og gøre offentligt inden for visse grænser, og så er der det, man kan sige og gøre privat (en kedsommelig bamse eller en person, der ønsker at kommunikere). Vi har imidlertid set, at lovgivningen er ved at udvikle sig i retning af at sætte spørgsmålstegn ved denne opdeling (misbrugte kvinder eller børn, incestuøs praksis osv.).

At forsvare den (individuelle) person betyder at sætte spørgsmålstegn ved ensartede og stigmatiserende skuffeholdere. Gruppepres og kategoripres skal begrænses for at give barnet mulighed for at administrere et personligt rum, for at adskille sig, for at skelne, men i samspil (eksternt eller internt med andre).

Personlig identitet betragtes ofte enten som resultatet af internaliseringen af socialt tilhørsforhold og summen af sociale identiteter, eller tværtimod som det, som subjektet sætter i modsætning til disse kollektive identiteter, og som ville udgøre dets egenart. Disse to holdninger forekommer mig at være tvivlsomme. Subjektet er hverken en afspejling af samfundet (socialisering og personalisering er forenet, men ikke forvekslet, individuel bekræftelse er ikke reduceret til konformitet) eller en a-social reference (originalitet er ikke ensbetydende med automatisk marginalisering).

I virkeligheden indebærer forholdet mellem socialisering (indføjelse i et netværk, tilegnelse af sociale og kulturelle data) og personalisering (autonomi, singularisering, kritisk ånd, orientering, valorisering, selvrealisering) en konfliktfyldt dynamik, hvor barnet identificerer sig med og modsætter sig sociale incitamenter og pres på samme tid eller efter hinanden.

Vi har set ovenfor, at barnet har brug for kommunikation og varme. Men han har også brug for "intime" rum.

I et af sine programmer nævnte Françoise Dolto (1978) ideen om, at børn skal have et personligt møbel, der er låst med en hængelås. En mor skrev til hende: "Ville det ikke være bedre at lære børnene at respektere hinandens hjørne, samtidig med at de ved, at dette hjørne er tilgængeligt? Dolto svarer: "Det er ideelt. Men børn misunder hinanden. Der er børn, som virkelig forfølges af brødre og søstre. De vil være i stand til at opbevare værdifulde ting et sikkert sted, et gemmested for voksne, deres små skatte, deres dagbog..."

Igen handler det om at forsvare et rum med frihed og beslutningstagning, at forsvare barnets privatliv, men denne gang inden for familien. Selvfølgelig interagerer strategier for udvidelse og tilbagetrækning på samme måde som singularitet og konformitet. Selvfølgelig giver forældrene også sig selv mulighed for at udvide eller trække sig tilbage, eller ej. Giver de sig selv ret til at eksistere uden for deres børn? Har de steder, hvor adgangen er forbeholdt dem: deres soveværelse, deres kontor, et skab med lås?

Vi kan her tydeligt se, hvordan spørgsmålet om barnets og den voksnes rettigheder fører til spørgsmålet om fremkomsten af rum for fri bevægelighed, om opbygningen af en "interioritet" i en situation med interrelation og interstrukturering mellem den voksne og barnet.

Arbejdet med navn og efternavn: slægtskab og individualisering

Min identitet får betydning gennem de mærker, jeg bærer, gennem det, der bærer mit mærke. Den udkrystalliserer sig i sporene af min oprindelse, historien om mine stigmatiseringer, legitimiteten og magten af mine referenter. Følelsen af identitet og selvets kontinuitet indebærer, at der opstår en hukommelse om selvet, en forvaltning af fortidens mærker og spor i overensstemmelse med de nuværende handlinger og fremtidige projekter.

Min krop er allerede præget af min oprindelse: min hudfarve, min statur..men også

min accent, den måde, jeg taler eller opfører mig på, drømmer eller tror på. Selvfølgelig er ikke alt det, jeg er blevet, indskrevet i min oprindelse, selv om den er bestemmende og orienterende for mig.

Blandt sporene er det, som Levi-Strauss kalder de "genkendelige identifikationsmærker", som samfundet placerer os på. F.eks. begrænser det nationale identitetskort vores "civilstatus" til vores for- og efternavn, fødselsdato og -sted samt vores bopæl. Vores fysiske identitet er reduceret til vores ansigt (fotograferet) og vores højde! Afsnittet "særligt tegn" er næsten altid tomt, undtagen for dem, der bærer briller!

Fra fødslen er barnet også socialt "identificeret", før det er i stand til at konstruere og forvalte sit eget billede.

Det patronymiske navn tildeler barnet en plads, en position, i spillet om dobbelt afstamning. Denne opgave er først og fremmest verbal: at blive kaldt ved sit navn er at blive opfattet, lokaliseret, tilkaldt: "Sådan og sådan, træd ud af rækken... et skridt fremad! Navnet er en betegnelse, dvs. en offentlig præsentation. Vi kan huske scenen, hvor Charles Bovary, en karakter i Flauberts roman, ankommer til en ny klasse og bliver bedt om at præsentere sig selv og svarer "Char...Bovary", hvilket skaber morskab og tumult! Navnet er også en stavemåde, det vil sige, at det er en optrævelse af en selv. Den, der skal stave sit navn, får at vide, hvor mærkeligt det er at have et navn, der ikke kan udtales.

"Jeg har ikke noget fransk navn. Jeg har ikke et fransk navn. Der er ingen grund til at skære mig op, til at lemlæste mig. Alt, hvad du skal gøre, er at læse... Tjek lige stavningen... Doubrovsky. Kun ti bogstaver. Vær venlig at respektere. Når jeg bliver stavet baglæns, vender det mig ud og indad. Når jeg er lammet, gør det ondt på mig. Mit navn har kostet mig nok. Det har fået mig til at savle. Jeg vil gerne beholde den. Mit navn er ikke til at tage let på, jeg er opskåret. Mine stumper bliver amputeret så godt de kan" (Doubrovsky, 1977).

Men barnet bliver konfronteret med behovet for at tage på sig, hvad dets slægtskab indebærer i sociale og kulturelle termer, i et netværk mellem individuel og kollektiv historie.

Serge Doubrovsky viser i sin bog *Fils, at det er nødvendigt at binde trådene* i ens eget liv sammen for at opbygge en personlig historie og et personligt mål. Men intet er vævet uden dramatik, og denne dramatik er ofte forbundet med de *vanskeligheder, der er forbundet med at være søn eller datter* og med at forvalte sit slægtskab. I selvbiografiske vendinger nævner han f.eks. behovet for at lære at acceptere sin (jødiske) oprindelse og historie, samtidig med at han afviser den stigmatisering, som den kan have forårsaget.

involverer.

"Mangel på hud ved glans (omskæring), mangel på potte i lejren. Han undslap med nød og næppe. De gamle ydmygelser. Politiet. Bukser ned. Undervitamineret, underbemandet ... December '41, måtte få stemplet kortene. Identitet, med rødt blæk. Politistation. Skuldertræk. Et navn til at sove med. Hvor kommer jeg fra? Jeg var tatoveret!... I kødet forblev. Mærket vil altid forblive. Uhåndgribelig. Et stigma. Den gule stjerne. (De blev reddet fra Drancy i november 43 takket være en agent, der kom for at advare dem). "Gå hurtigt"... Paletots uden stjerner på, og vi tog af sted. Rotter youtre, vi deracinerer. Roundups, vi river. "Forbudt for jøder og hunde" (*op.cit.*). Man arver et navn og alt det, der følger med det.

Vi leder efter vores oprindelse, når vi mangler den, men vi kan have svært ved at antage den, når vi kender den.

Men det er ikke nok at have et navn, man skal også være og/eller blive et navn. "At skabe sig et navn" indebærer social synlighed i form af berømmethed. Men processen vedrører alle individer, ud over de juridiske og sociale karakteristika: den personlige identitet konstrueres bl.a. af forbindelsen mellem et selv (fysisk og psykologisk) og et navn: det ord, der definerer det. Men

"Det er ikke nok at være et navn. Det er nødvendigt at være til stede" (Doubrovsky, *op.cit.*, s.355).

Men arbejdet med navnet er konstant forbundet med arbejdet med fornavnet. Som Rémy Puyuelo (1989) påpeger, indebærer det at have et fornavn til barnet adgang til singularitet gennem adskillelse. Fornavnet er ligesom det private navn, "vores eneste rigtige navn". Flere fornavne gør det normalt muligt at bevare forbindelserne mellem generationerne. Men et enkelt fornavn kan også føre til en bastard eller forbudt afkom. Dette kan ses i det litterære eksempel med Thomas, helten i *The Bird of Origins*, (Max Gallo, 1974)

Thomas kender ikke historien om sin fødsel. Han bor sammen med sin far (som er syg og af udenforstående betragtes som skør, han læser og skriver altid, men taler aldrig), sin tante og sin søster. Han ved ikke, hvem hans mor er, og han tror, at hun er død. Men en dag læser han en dagbog, som hans far har skrevet (Den store læser). Evas navn optræder ofte i teksten, og han bliver overbevist om, at hun er hans mor, og han forsøger at afdække hemmeligheden om hendes fødsel,

for at frigøre sig fra sin angst, sin astma og sine allergier (som han personificerer som en "fugl af oprindelse" eller som "kræfter, der river os i stykker som skarpe næb").

Ligesom sin far beslutter Thomas, at han senere vil skrive. Da han ikke kan få nogen oplysninger fra dem, han kalder "hemmelighedskræmmernes hykleriske vogtere", må han selv finde vejen til sandheden. Han oplever sin egen identitetskrise med besvær. Hans ensomhed gør ham stum (ligesom sin far), og ligesom ham stiller han sig selv et enkelt spørgsmål: "Mand, hvem er du?"

Jagten på hans oprindelse fører til en åbenbaring, som han ikke havde forventet. Eva er måske hans mor, men den "store læser" er ikke hans far. Mens han var krigsfange, fik Eva Thomas, søn af en anden mand, der også hed Thomas. Navnet bliver således et tegn på skjult faderskab.

Emmanuelle, Thomas' søster, dør, før hun kan fortælle ham om Eva's endeligt. Men som en enlig mor efterlader hun ham sin søn, hvis far er ukendt, og som også hedder Thomas. Således bindes eller løsnes skjulte tråde takket være Thomases mystiske slægtskab.

Efternavne, fornavne, kælenavne og diminutiver organiserer og styrer kommunikationsformerne, forbindelserne, den offentlige (formelle og spektakulære) eller private (spejlvendt, fusionel eller distanceret) iscenesættelse. Ved at skabe et "navn-navn" for sig selv kan barnet eller den unge "frigøre sig fra den undertrykte familie, fra den farlige del, der ville gøre deres liv til en gentagelse af det samme, kun skæbne" (R. Puyuelo, *op. cit.*), og konstruere en rejseplan, der er usikker, men specifik og ophøjende.

Prisen for åbenbaring

Etymologisk set indebærer udtrykket "åbenbaring", som ofte anvendes, at det, der skal åbenbares, tidligere har været skjult under et slør. Åbenbaring er derfor afsløringen af en hemmelighed. Men hvorfor denne hemmelighed? Der er ofte to grunde til at retfærdiggøre det: voksne skjuler sandheden, fordi det ville skabe skandale, give dem selv eller familien et dårligt image. Eller de ønsker at beskytte barnet for at undgå de lidelser, som afsløringen kan forårsage.

Det bør ikke antages, at en afsløring ikke har nogen virkning på den pågældende person (barn eller voksen).

Som eksempel kan nævnes Myriam (Pi-Sunyer, 1987), en 15-årig pige af sigøjneroprindelse. Hun blev opdraget af sin bedstemor, som lod hende og hele familien tro, at hun var hendes mor. Hendes onkel Didier og hendes rigtige mor (Carmen) blev udlagt som hendes bror og søster. Det er hendes onkel Didier, som vil lære hende sandheden under følgende omstændigheder:

"En dag talte jeg med min bror (onkel) Didier. Vi skændtes, han slog mig og sagde: "Gå hen til din mor... din mor er Carmen! Jeg forstod straks, at det var sandt. Jeg tog hjem til en veninde og blev der i en uge. Jeg var tretten år gammel. Indtil da havde jeg været god. Men fra det øjeblik ændrede alt sig. Jeg stak af for første gang, og jeg ville begå selvmord. Carmen, hun var min yndlings søster... Jeg vidste med det samme, at det var sandt, selv om jeg aldrig havde troet, slet ikke, at hun var min mor.

Jeg blev ond, jeg ville slås med hvem som helst. Jeg ændrede mig fuldstændig. Jeg var den bedste i klassen. Jeg sank helt ned. Jeg ville gerne gå... Carmen er en kælling. Hun er ondskabsfuld. Hun har aldrig villet have mig, og hvis min bedstemor ikke havde taget mig, ville hun have givet mig væk.

Carmen var 15 år, da hun ventede Myriam. Men som 15-årig er Myriam også gravid. Hun fødte Anthony. Carmen tilbyder at opdrage barnet. Prøven er på plads. Men Myriam nægter. På trods af råd fra sine lærere flytter hun ind hos sin bedstemor, som hun stadig betragter som sin mor. Faktisk vil hun gerne fortsætte med at kalde hende det.

Afsløringen fører faktisk til erkendelsen af en mangel og skabelsen af et nyt mysterium. Hvis hans bedstefar ikke er hans far, hvem er så hans far?

Lad os tage et andet eksempel, denne gang i bogstavelig forstand. I Jacques Lanzmanns "*Alle veje fører til sig selv*" (1979) bliver helten André Floch gennem en række tilfældigheder overbevist om, at hans nyligt afdøde forældre kun var adopterede, og at han i virkeligheden er Samuel Bronstein, hvis jødiske forældre døde under deportationen. "(Han køber det hus, hvor familien Bronstein boede, ikke langt fra det hospital, hvor han og Samuel Bronstein blev født). Er det muligt, at jeg, André Floch, er Bronsteins egen søn? Er det muligt at være jøde uden at vide det? Han ville være en jødisk "type", han

Hvis han lignede Simon Bronstein, Samuels far, ville han blive omskåret. Men på dette punkt er den jødiske læge, der undersøger hans snit, stadig ubeslutsom og forsigtig. Han beslutter sig ikke mellem hypotesen om kirurgisk omskæring (efter en fimose) og rituel omskæring. Han advarer ham mod virkningerne af åbenbaringen: "At lære, at du er jøde som 36-årig, kan gøre ondt, sir, det kan endda gøre meget ondt. Kræft kan nogle gange helbredes; en sådan åbenbaring er det måske ikke" (op.cit.s.124). Helten begynder derefter at "søge gennem historien i almindelighed for at finde sin vej i sin egen". Når han først er overbevist, ved han ikke længere, hvilken identitet han skal hellige sig, "han føler sig ikke klar, slet ikke klar til at påtage sig en anden identitet". "Jeg havde simpelthen skiftet fra det ene folk til det andet".

Han er følelsesmæssigt destabiliseret. "Min hals åbnede sig pludselig, og tårerne fulgte efter og oversvømmede mit sind. Jeg var ved at knække, det var ikke til at benægte, og overalt, jeg flygtede fra mig selv, uden at vide, om jeg ville finde mig selv igen, uden at vide, om jeg ville have styrken til at acceptere den anden.

Sandheden er, at han havde tvivlet i lang tid: "Jeg var begyndt at forfølge en vished, som jeg havde grublet over siden barndommen, og jeg var endda begyndt at overvinde den. Jeg har altid været overbevist om, at min mor ikke var min mor, på trods af den ømhed, som hun havde omgivet mig med. "Ved at opdigte forskelle og uligheder, ved at nægte at lade mit ansigt indgå i deres landskab, var det lykkedes mig at overbevise mig selv om, at mine forældre selv havde ødelagt familiens spejl, så man ikke længere kunne spejle sig i det.

Han finder frem til sandheden, som ikke er den sandhed, han havde forventet og frygtet på samme tid. Han er André Floch, og han får mulighed for at møde den virkelige Samuel, hans "bror på vejen", hans "tvilling i fantasien". Han slutter sig til Juliette, hans kusine, som elsker ham og ønskede at høre til ham, men som i sin reaktionære og racistiske natur ikke kunne acceptere ham som jøde. Det var "en konstant beruselse, et behov for at bedøve mig selv, en måde at myrde den anden på for evigt og forhindre ham i at vågne op, hvis han stadig sov i mig. Jeg havde en fornemmelse af, at den anden var død, faldet under sandhedens og logikkens kombinerede slag.

I det virkelige eksempel med Myriam og i det litterære eksempel med André Floch kommer afsløringen (sand eller falsk) af oprindelsen sent og forårsager en identitetskrise.

Hvis det er kendt, bør barnet så få sandheden at vide på et tidligt tidspunkt for at undgå alvorlige problemer?

senere? Jeg mener ligesom Françoise Dolto, at sandheden aldrig bør skjules. Meget små børn har brug for at vide det, men vi må vente på deres spørgsmål. "Så snart barnet stiller et spørgsmål, skal det besvares med sandheden. Hans tillid til sig selv og til sine forældre står på spil... Hver gang vil denne sandhed gradvist blive fortalt med ord, der bliver mere og mere bevidste for barnet" (Dolto, 1977).

Men det er vigtigt at præcisere med det samme, at det, der siges til barnet, får en anden betydning alt efter sammenhængen i det forhold, der etableres til barnet. Når man taler om oprindelsen, kan man ikke undgå den følelsesmæssige og erotiske karakter af samme oprindelse.

Isenesættelsen af oprindelsen og dens problemer

At informere børn om deres oprindelse handler ikke kun om at kende deres far og mor, men også om, hvordan mand og kvinde er sammensat, hvordan de selv er blevet undfanget og født.

Vi ved, hvor stor betydning psykoanalytikerne tillægger "den primitive eller oprindelige scene" for organiseringen af barnets seksuelle fantasi. Barnet ville forsøge at forestille sig mentalt det øjeblik, hvor det blev undfanget. Men det forudsætter, at man har et billede af samleje mellem forældrene, og det forklarer det voyeuristiske ønske om at overraske forældrene under deres seksuelle udfoldelse. Or, "at være vidne til sine forældres samleje ville være traumatisk, fordi et menneskes kønsliggørelse er bygget på beskedenhed, respekt for andre og voksnes kyskhed over for børn... Intet incestuøst praktisk arbejde med forældrenes medvirken. Det er traumatisk" (Dolto, 1977, s.82).

Her er et vigtigt eksempel fra en livshistorie, som Abdelhak Serhane (1989) har præsenteret. Saida, en marokkansk kvinde, der bor i sit eget land, er 25 år gammel og den ældste i en beskeden familie med fire børn. Hun fortæller om sine problemer med sin far, der ikke kan trøste sig over ikke at have fået en dreng som sin førstefødte, og som lader Saida betale for sin frustration. "Jeg voksede op under hans hadefulde blik. Hun siger: "Selv som lille pige kunne jeg se mine forældres elskov. Vi boede i ét værelse, og min seng stod vinkelret på deres seng. For mig var den seksuelle handling altid en aggressiv handling. Jeg kunne ofte se min fars krop tydeligt oven på min mor, og det føltes som om han ville kvæle hende. Jeg forstod ikke på det tidspunkt, hvad de

Jeg blev overrasket den næste dag, da jeg så, at min mor stadig var i live. Så begyndte jeg at tro, at det var et spil, som kun de kendte reglerne for. Jeg tænkte: "Mor og far leger". Det var uskyldigt. Men jeg turde ikke stille spørgsmål. Det var utænkeligt. Før var alting stille, bortset fra nogle få gryntende lyde. En dag hørte jeg min far forbande min mor. Senere forstod jeg, at min mor ikke længere ville spille denne leg, når faderen ville. Spillet blev et sandt drama for mig. Jeg hadede den nat. Hver aften fornærmede faderen min mor, nogle gange slog han hende og truede med at forlade hende eller tage en anden kvinde. Jeg var kun lettet, da det blev lyst. For at undgå skandalen måtte jeg ofte tage mit tæppe og sove hos naboerne for at undgå skandalen.

Uden information, uden beroligende og opklarende ord er barnet tvunget til at fortolke fra dag til dag (eller snarere fra nat til nat!), i angst, i det usigelige og implicite.

I Dominique's tilfælde, som Dolto (1971) præsenterede, antages det, at synet af forældrenes samleje kan fremkalde senere lidelser. Dominique har som teenager "fobi for at blive hørt og høre, for at blive set og set, for at blive taget og bidt". Disse fobier er utvivlsomt relateret til den primitive scene, som man har set og oplevet. Han sov i sin barneseng i forældrenes værelse, indtil han var to og et halvt år gammel. Men det er fødslen af hans søster Sylvie, der fremkalder krisen (fobier for bevægelser, oprydning...). Jalousi fremkalder en identitetskonflikt. Han er ikke længere den foretrukne, den beskyttede. Derefter identificerer han sig selv med spædbarnet: det taler ikke, det får ikke mad, det er inkontinent.

Forældrenes nuværende adfærd: en far, der altid er fraværende, og en mor, der har brug for at sove med sine børn, "som holder hende varm" (kort sagt kaloriefiskes!), har forstærket de gamle problemer, der er forbundet med Sylvies fødsel. Dominique kan under disse omstændigheder ikke internalisere forbuddet mod incest.

"Opklaringen af fødselsbetingelserne og afstanden fra forældrene, både i fantasien og i virkeligheden, kan tage lang tid. Det er ofte i ungdomsårene eller i voksenalderen, at visse hemmeligheder og lidelser bliver afsløret. Det er den voksne, der skaber hemmeligheden for sin egen sikkerheds skyld eller i barnets pseudofragilitetens navn. "Sandheden skal gives til barnet: meningen med hans eller hendes liv er forankret i den", og det skal ske før skolealderen. "Manglen på en forklaring på oprindelsen hindrer altid før eller siden sprogets, følelseslivets og det sociale livs intelligens.

For at komme videre må Dominique genfinde meningen med sin regressive adfærd og genoprette sit navn ved at tilegne sig det incestuøse forbud. Dette vil give ham mulighed for at give afkald på sine fantasifulde infantile mål og strukturere nye relationer med alle familiemedlemmer. Hvis løsrivelsen bliver fuldstændig, kan barnet fokusere sit ønske på andre med følelsen af frihed, på succes, på at opnå succes, på glæden ved at nå et mål, på at føre en bevidst og selvstændig tilværelse uden for meget forsvarsspænding.

Identifikationer og overlapninger

Den personlige identitets historie er som en dobbeltspiral, der væver to spiraler sammen

- at identifikationer og filialer skal optrævles, at trådene skal udpeges, tildeles, krones, trones, frigøres;
- og det med ruterne, de tråde, der skal knyttes for at konstruere en mere eller mindre samlet fremtid i forhold til andre.

Kort sagt, kontinuitet i identitetsdannelsen og enhed i selvets vævning i deres forhold til projekter og idealiseringer. For eksempel identificerer Serge Doubrovsky sig med sin mor og nægter alligevel at gøre det og vil gerne opnå sin autonomi.

"Indeni er vi ens, men kuverterne er forskellige. Samme kerner... Vi er en ud af to. To kroppe, ét hjerte. Det samme væsen. I to eksemplarer. Den originale. Karbonpapiret. Original, hun er oprindelsen. Det kan ikke være mig, hvis jeg ikke går gennem hende. Mit billede brydes i hende, giver genlyd. Jeg vokser hundrede gange, jeg er kæmpestor... men jeg vil være det modsatte af hende. Jeg vil aldrig ofre mig selv for nogen. Jeg vil være fri. Den, der går på jagt, mister sin plads. Jeg er fast besluttet på at skabe en for mig selv..." ... men jagten på en identitet, der altid er stjålet fra et altid deporteret selv.

Men Julien-Serge Doubrovsky lever i en konstant indre splittelse, som symboliseres af konflikten mellem hans to fornavne: "Jeg var Julien... mit navn er Serge. Julien for familien, Serge som pseudonym. Julien/Serge, et dårligt ægteskab... Julien/Serge, jeg har drukket en drink. De fik mig til at savle. Hund og kat, i samme hud. Syet sammen. Det er umuligt at adskille dem. Jeg er altid ved at blive kvalt mellem de to. Mellem mig og mig, selv om jeg lægger Amerika imellem, ikke en sprække. Du kan ikke glide mellem mig og et hul. Jeg er

krydses af modsatrettede strømme. (Jeg) træffer kun ubeslutsomme beslutninger. Jeg tror, derfor flygter jeg... Men jeg vil ikke dø på den måde. Jeg ønsker at sætte mit præg, at blive fulgt, selv om de afviser min vej.

Hvis du er en af dem, så lemlæster du dig selv. Hvis du er flere, spreder du dig selv. For at være hel skal du ønske at være det, du mangler, såvel som det, du er, for at være hel. Når man lever et dobbeltliv. Mens du har den ene halvdel, har du ikke den anden halvdel. Du er berøvet den" (1977).

Hvordan kan vi bedre udtrykke den generelle identifikationsproces, der indebærer samtidig identifikation og modstand mod andre, samt en indsats af kontinuitet, enhed og selvpositivitet, som konstant modsiges af ubeslutsomhed og intern splittelse! Denne proces er tidlig og finder sin bevægelse i sammenfletningen af oprindelse og tilblivelse, der konstant aktualiseres i den nuværende handling.

Barnets vedtægter og rettigheder bør lette denne historie om identitet. Men det betyder ikke, at det stopper på noget tidspunkt i livet. Subjektet kan på et hvilket som helst tidspunkt i sit liv aflægge de infantile strategier til fordel for andre strategier, der er bedre forbundet med autonomi og *udfoldelse* af potentialer og med den norm om internalitet (ansvarlighed, skelneevne), der er indeholdt i loven.

Bibliografi

Badinter, E. (1986) *L'un est l'autre. Des relations entre hommes et femmes*. Paris, red. O. Jacob.

Bem, S. (1974) Måling af psykologisk androgynitet. *J. of Consulting and clinical psychology*, 42,155-162

Castoriadis, C. (1986) L'état du sujet aujourd'hui. *Topiques*, Paris, Epi, 38, 7-39

Dolto, F. (1971) *Le cas Dominique*, Paris, Seuil

Dolto, F. (1977) *Lorsque l'enfant paraît*, Tome I, Paris,

Seuil Dolto, F. (1978) *Lorsque l'enfant paraît*, Tome II, Paris,

Seuil

Doubrovski, S. (1977) *Fils*, Paris, ed.Galilée.

Gallo, M. (1974) *L'oiseau des origines*, Paris, Laffont.

Hurtig, M.C. og Pichevin, M.F. (1986) *La différence des sexes. Questions de psychologie*, Paris, Tierce Sciences.

Lanzman, J. (1979) *Tous les chemins mènent à soi*, Paris, Laffont

Lorenzi-Cioldi, F. (1988) *Dominante individer og dominerede grupper. Images masculines et féminines*. Presses Univ. de Grenoble.

Pi-Sunyer, M.T. (1987) *Tab og genforeninger: graviditet som udtryk for begær hos kvinder i krise*. Doktordisputats. Universitetet i Toulouse - Le - Mirail.

Puyuelo, R. (1989) *Le travail du j L'aventure de naître*, Albi, Le Léopard, 196-209

Serhane, A. (1989) *Conflits d'identité et vécu sexuel des jeunes marocains issus du milieu traditionnel*. Afhandling, Universitetet i Toulouse Le Mirail.

Tap, P. (1985) *Masculin et féminin chez l'enfant*, Toulouse, Privat-Edissem

Tap, P. (1988) *The Pygmalion Society? Social integration og personlig udfoldelse*, Paris, Dunod.